

Mazowiecki Bank Spółdzielczy
w Łomiankach

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
MAZOWIECKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W ŁOMIANKACH
ZA 2016 ROK**

---

16 luty 2017 r.

SPIS TREŚCI:

I.	OGÓLNE INFORMACJE O BANKU	4
1.	Władze Banku	4
1.1.	Rada Nadzorcza	4
1.2.	Zarząd Banku	5
1.3.	Zebrań Przedstawicieli	5
2.	Organizacja i sieć placówek	6
2.1.	Placówki Banku	6
2.2.	Pracownicy Banku	7
2.3.	Sprawy członkowskie	7
II.	Sektor bankowy w Polsce w 2016 roku	8
1.	Sektor bankowy	8
2.	Banki spółdzielcze	9
III.	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA BANKU	10
1.	Bilans	10
1.1.	Aktywa	11
1.2.	Pasywa	12
1.3.	Fundusze własne	13
2.	Rachunek zysków i strat	13
2.1.	Podział nadwyżki bilansowej	16
3.	Wskaźniki ekonomiczno-finansowe	16
IV.	DZIAŁALNOŚĆ HANDLOWA BANKU	17
1.	Działalność depozytowa	17
1.1.	Analiza bazy depozytowej	17
1.2.	Analiza depozytów według rodzaju podmiotu	18
2.	Działalność kredytowa	19
2.1.	Obligo kredytowe	20
2.2.	Struktura podmiotowa obliwa kredytowego	20
2.3.	Detaliczne ekspozycje kredytowe	21
2.4.	Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie	21
2.5.	Kredyty nieregularne	22
2.6.	Wskaźniki kredytowe	22
3.	Pozostała działalność	23
V.	DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA	23
VI.	DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA	23
VII.	SYSTEM ZARZĄDZANIA BANKIEM	24
1.	Organizacja i struktura organizacyjna	24
2.	Relacja z udziałowcami Banku	24
3.	Organy Banku	25
4.	Polityka wynagradzania	25
5.	Polityka informacyjna	25
6.	Działalność promocyjna i relacja z klientami	25
7.	Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne	26
8.	Oświadczenie o stosowaniu Zasad Ładu Korporacyjnego	26
9.	Zarządzanie ryzykami bankowymi	26
9.1.	Ryzyko kredytowe	26

9.2. Ryzyko płynności	27
9.3. Ryzyko stopy procentowe	28
9.4. Ryzyko operacyjne w tym IT	29
9.5. Ryzyko braku zgodności	30
9.6. Ryzyko kapitałowe	30
9.7. Ryzyko wyniku finansowego	31
VIII. INWESTYCJE W TECHNOLOGIE INFORMATYCZNE ORAZ ROZWÓJ USŁUG BANKOWYCH	31
IX. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU	32
X. ZAKOŃCZENIE	33
Oświadczenie	34

I. OGÓLNE INFORMACJE O BANKU

Nazwa	Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach
Forma prawna	Spółdzielnia
KRS	0000126714
REGON	000508566
NIP	5250006207
Kraj siedziby	Rzeczpospolita Polska
Siedziba	Łomianki
Adres	05-092 Łomianki, ul. Szpitalna 8
Telefon	22 768 60 00
Faks	22 751 18 60
Strona internetowa	www.mbsbank.pl

1. Władze Banku

1.1. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Banku w 2016 roku pracowała w następującym składzie:

Andrzej Radzikowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Hanna Krężlewicz	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Jadwiga Bojanowska	Sekretarz Rady Nadzorczej
Piotr Bronikowski	Członek Rady Nadzorczej
Ryszard Fijołek	Członek Rady Nadzorczej
Bogdan Królak	Członek Rady Nadzorczej
Barbara Szczepaniec	Członek Rady Nadzorczej

W 2016 roku Rada Nadzorcza banku odbyła 14 protokołowanych posiedzeń, na których podjęła 87 uchwał.

Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Rady Nadzorczej należało:

- zatwierdzenie planu ekonomiczno-finansowego oraz planu inwestycyjnego na 2016 rok,
- przyjęcie sprawozdania za 2015 rok
- analizowanie wyników osiągniętych z działalności, w rozbiciu na poszczególne placówki,
- analizowanie prac kontroli wewnętrznej Banku,
- monitorowanie ryzyk, na które narażony jest Bank,
- analizowanie zmian prawnych w zakresie funkcjonowania bankowości spółdzielczej oraz wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

1.2. Zarząd Banku

Zarządu Banku w 2016 roku działał w następującym składzie:

Halina Choroś	Prezes Zarządu
Marek Kałuski	Wiceprezes Zarządu ds. strategii i analiz
Artur Sosnowski	Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-operacyjnych
Anna Socha	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

Zarząd Banku w 2016 roku odbył 68 posiedzeń, na których podjęto 583 uchwał.

Do najistotniejszych zadań Zarządu należało:

- podejmowanie decyzji kredytowych,
- omawianie oraz podejmowanie decyzji w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych pod kątem tworzenia rezerw, w tym działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych,
- nadzór nad zarządzaniem poszczególnymi ryzykami ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka kredytowego,
- kontrola nad wykonaniem planu ekonomiczno-finansowego,
- analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku w tym poszczególnych Oddziałów Banku,
- wprowadzanie zmian w działalności bieżącej wynikających ze zmian prawnych,
- przygotowywanie materiałów dla Rady Nadzorczej oraz Zebrania Przedstawicieli,
- omawianie spraw członkowskich, kadrowych i administracyjnych dotyczących Banku,
- wspieranie działalności lokalnej,
- dbanie o wizerunek Banku.

W 2016 roku dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Banku polegających na zmianach wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie Banku. Od 1.10.2016 roku w strukturze organizacyjnej pion zarządzania zmienił nazwę na pion nadzoru, pion ryzyka i strategii na pion strategii i analiz, pion finansowo-księgowy na pion finansowo-operacyjny. Nazwa pionu handlowego nie uległa zmianie. Zadania realizowane w obowiązującej strukturze organizacyjnej dostosowane były do skali prowadzonej przez Bank działalności oraz wymogów obowiązujących przepisów prawa i rekomendacji KNF.

1.3. Zebranie Przedstawicieli

W dniu 9 czerwca 2016 roku odbyło się Sprawozdawcze Zebranie Przedstawicieli Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach, na którym zostały podjęte następujące uchwały:

- zatwierdzono Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 2015 rok,

- zatwierdzono Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku za 2015 rok,
- zatwierdzono Sprawozdanie finansowe za 2015 rok,
- udzielono absolutorium wszystkim członkom Zarządu Banku za 2015 rok,
- zatwierdzono aktualizację danych ekonomiczno-finansowych do Strategii Działania na lata 2016-2020,
- zatwierdzono wyniki lustracji pełnej Banku za okres 01.01.2010 – 31.12.2014 roku,
- zatwierdzono podział nadwyżki bilansowej za 2015 rok.

2. Organizacja i sieć placówek

2.1. Placówki Banku

Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach z siedzibą w Łomiankach przy ul. Szpitalnej 8, wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XIV Wydział Gospodarczy KRS pod numerem KRS 0000126714, prowadzi nieprzerwanie działalność od 1950 roku.

Bank działa na terenie województwa mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego, łódzkiego i kujawsko-pomorskiego. Dominującym terenem działania Banku jest województwo mazowieckie.

MBS Bank prowadzi swoją działalność za pośrednictwem następujących placówek:

1. Centrala Banku w Łomiankach
2. Oddział w Łomiankach
3. Oddział w Czosnowie
4. Oddział w Naruszewie
5. Oddział w Nowym Dworze Mazowieckim
6. Oddział w Warszawie
7. Filia Bronisze
8. Filia Dąbrowa
9. Filia ICDS
10. Filia Młociny
11. Filia Klaudyny
12. Filia Modlin
13. Filia Nacpolsk
14. Filia Zakroczym
15. Punk kasowy w Nowym Dworze Mazowieckim

2.2. Pracownicy Banku

Na koniec 2016 roku w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach zatrudnionych było 95 osób. W stosunku do 31.12.2015 roku zatrudnienie zmniejszyło się o 1 osobę.

Poniższa tabela prezentuje stan zatrudnienia w MBS Łomianki w latach 2012–2016.

	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016
MBS Bank	98	95	96	96	95
Centrala	35	35	33	35	36
Oddział Łomianki	22	21	22	19	19
Oddział Czosnów	8	8	9	7	7
Oddział Warszawa	10	9	9	10	9
Oddział Naruszewo	11	11	10	10	10
Oddział Nowy Dwór Maz.	12	11	13	15	14

Struktura zatrudnienia pracowników pod względem wykształcenia przedstawia się następująco:

	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016
Wykształcenie wyższe	68	66	68	69	70
Wykształcenie średnie	30	29	28	27	25
Liczba prac. ogółem	98	95	96	96	95

Struktura wiekowa pracowników Banku przedstawiała się następująco:

	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016
do 30 lat	23	22	14	14	9
31 do 45 lat	53	51	55	57	61
46 do 55 lat	14	13	17	18	18
ponad 55 lat	8	9	10	7	7

2.3. Sprawy członkowskie

Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach na dzień 31.12.2016 roku zrzeszał 232 członków i w porównaniu do 31.12.2015 r. ich liczba zmniejszyła się o 6 udziałowców.

Wśród udziałowców Banku znajdowało się 9 osób prawnych i 223 osób fizycznych.

Wysokość udziału dla osób fizycznych wynosi 750 zł, a dla osób prawnych 1500 zł.

Fundusz udziałowy na dzień 31.12.2016 r. wynosił 1.064.250,00 zł i w stosunku do 2015 roku uległ obniżeniu o 232 500 zł.

Poniższa tabela obrazuje strukturę właścicielską Banku na przestrzeni lat 2012–2016.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	2015	2016
Kapitał podstawowy (udziałowy) w tys. zł.	2 216	2 218	2 199	1 296	1 064
Liczba członków (w szt.)	273	269	262	238	232
Wartość 1 udziału osoby fizycznej (w zł.)	750	750	750	750	750
Wartość 1 udziału osoby prawnej (w zł.)	1 500	1 500	1 500	1 500	1500
Średni udział na 1 członka (w zł.)	8 115	8 244	8 393	5 445	4 587
Najwyższy udział (w zł.)	412 500	412 500	412 500	75 000	45 000
Wzrost/spadek średniego udziału na 1 członka	-6,67%	1,59%	1,81%	-35,13%	-15,76%

II. Sektor bankowy w Polsce w 2016 roku

1. Sektor bankowy

W 2016 roku sytuacja sektora bankowego była stabilna, czemu sprzyjało utrzymujące się ożywienie gospodarki oraz rekordowo niski poziom stóp procentowych.

Pomimo zadowalającej sytuacji bieżącej rekomendowane jest **utrzymanie mocnej bazy kapitałowej**, a w przypadku niektórych banków jej dalsze wzmocnienie. Dla części banków może to stanowić istotne wyzwanie w sytuacji obserwowanego zmniejszenia zyskowności sektora bankowego. Głównym czynnikiem ryzyka w skali sektora pozostaje ewentualne ustawowe rozwiązanie kwestii walutowych kredytów mieszkaniowych.

Sytuacja w zakresie bieżącej płynności pozostaje dobra. Podstawowe miary płynności pozostają względnie stabilne i utrzymują się na zadowalających poziomach. Wszystkie banki komercyjne spełniały obowiązującą normę LCR na poziomie 70 proc., a w przypadku banków spółdzielczych tylko 7 jej nie spełniało, ale 6 z nich było członkami IPS i miało zgodę KNF na stosowanie grupowej normy LCR, która była spełniona. Relacja kredytów dla sektora niefinansowego do depozytów tego sektora, pośrednio określająca skalę zapotrzebowania na środki z rynku finansowego, pozostaje na poziomie równowagi (98,7 proc.). Pomimo zadowalającej sytuacji w zakresie bieżącej płynności, stale zalecane są działania zmierzające do wzrostu stabilności źródeł finansowania.

Poprawa wyniku finansowego netto nastąpiła na skutek wzrostu wyniku odsetkowego, pozostałego wyniku działalności bankowej oraz salda pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych. W przeciwnym kierunku oddziaływało obniżenie wyniku z tytułu opłat i prowizji, wzrost kosztów działania oraz wzrost ujemnego salda odpisów i rezerw.

Wzrost wyniku z pozostałej działalności bankowej to przede wszystkim efekt rozliczenia w II kwartale br. transakcji sprzedaży udziałów w VISA Europe Limited (w rezultacie tej transakcji banki odnotowały dodatkowy dochód w łącznej wysokości 2 465 mln zł), co oddziaływało w kierunku poprawy wyników części banków, a ze względu na skalę dochodów wpłynęło również na poprawę wyników całego sektora bankowego. Gdyby nie to zdarzenie o charakterze jednorazowym, to wyniki sektora bankowego byłyby niższe od zrealizowanych w analogicznym okresie ub.r. (o około 20%).

Znaczny wzrost kosztów działania (o 2 897 mln zł; 13,8 proc.), wynikał przede wszystkim z uchwalenia ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (w konsekwencji 18 banków zapłaciło dodatkowy podatek w łącznej wysokości 2 331 mln zł).

Pomimo obaw związanych z rekordowo niskimi stopami procentowymi utrzymuje się **wysokie tempo wzrostu depozytów sektora niefinansowego**.

Niskie stopy procentowe sprzyjają ożywieniu gospodarki, co przekłada się na poprawę sytuacji na rynku pracy (w tym wzrost wynagrodzeń) oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw, a to z kolei przekłada się na zwiększenie oszczędności w bankach. Dodatkowo należy mieć na uwadze wejście w życie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Program „Rodzina 500+”), co powinno prowadzić do wzrostu depozytów części gospodarstw domowych i tym samym mieć pozytywny wpływ na bazę depozytową.

2. Banki spółdzielcze

W 2016 roku wystąpiły następujące czynniki mające wpływ na działalność i osiągnięte wyniki Banków Spółdzielczych:

Instytucjonalne systemy ochrony

Liczba uczestników systemów ochrony ciągle rośnie. Na koniec grudnia 2016 roku uczestnikami IPS było 484 spośród 559 działających banków spółdzielczych (287 w Zrzeszeniu BPS i 197 w Zrzeszeniu SGB). Poza systemami ochrony instytucjonalnej pozostawało 75 banków spółdzielczych, z których część jest w trakcie procesu akceptacji ich wniosków o przystąpienie do systemu ochrony, a część w liczbie 56 złożyło w dniu 20 października 2016 roku wniosek o wyrażenie zgody na utworzenie apeksowego banku zrzeszającego. Wniosek jest w trakcie analizy w UKNF. Bank Spółdzielczy w Brodnicy i Krakowski Bank Spółdzielczy działają samodzielnie.

Uczestnicy IPS dysponują już stosunkowo dużymi środkami zgromadzonymi na rachunkach depozytu obowiązkowego w bankach zrzeszających oraz funduszami pomocowymi. Celem depozytu obowiązkowego jest zabezpieczenie płynności uczestników IPS, zaś funduszu pomocowego wsparcie w przypadku trudnej sytuacji ekonomicznej, w tym w obszarze adekwatności kapitałowej.

Należności od sektora niefinansowego

Należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego wzrosły w ciągu trzech kwartałów 2016 roku o 4,9 proc. (w całym sektorze bankowym o 4,6 proc.). Najsilniej rosła należności od osób prywatnych. Obserwuje się, że banki spółdzielcze wciąż zainteresowane są przede wszystkim finansowaniem działalności gospodarczej (kredyty na ten cel stanowią ok. 75 proc. należności od sektora niefinansowego). Kredyty mieszkaniowe stanowiły 55,6 proc. kredytów dla osób prywatnych.

Jakość należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego w trzech kwartałach 2016 roku pogorszyła się głównie w przypadku należności od przedsiębiorstw. Poprawia się natomiast jakość należności od osób prywatnych, w tej grupie klientów należy zasygnalizować dobrą jakość kredytów mieszkaniowych, w których udział należności zagrożonych wyniósł we wrześniu 2016 roku 1,8 proc. Pomimo wzrostu należności zagrożonych w należnościach ogółem, relacja odpisów do należności zagrożonych (liczona wg zasad PSR) nieznacznie zmniejszyła się, z 28,3 proc. do 28,0 proc..

Depozyty

Depozyty w bankach spółdzielczych wzrosły w stosunku do grudnia 2015 roku o 7,9 proc., (w sektorze bankowym o 6,0 proc.). W trakcie roku poziom depozytów ulegał istotnym wahaniom. Ich zmienność jest w bardzo dużym stopniu zdeterminowana zmianami poziomów depozytów osób prywatnych. Nadwyżka depozytów nad kredytami jest lokowana w bankach zrzeszających oraz w instrumentach dłużnych. Z uwagi na niski poziom stóp procentowych działalność ta przynosiła mniejsze przychody niż w latach ubiegłych, co miało bezpośredni wpływ na wyniki banków spółdzielczych.

Baza kapitałowa

Fundusze własne banków spółdzielczych wzrosły o 4,5 proc. w stosunku do grudnia 2015 roku (w całym sektorze bankowym fundusze własne wzrosły o 7,7 proc.), a wyrażone w euro o 3,3 proc.

Negatywny wpływ na fundusze własne banków spółdzielczych nadal wywierała konieczność amortyzacji funduszu udziałowego i brak możliwości zaliczania nowych udziałów do kapitału.

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego opublikował w dniu 1 grudnia 2016 roku listę uznanych instrumentów CET1 zawierającą również udziały członkowskie wykupione w polskich bankach spółdzielczych. Oznacza to, że bilansowy fundusz udziałowy opłacony do dnia 28 czerwca 2013 roku stanie się częścią funduszy podstawowych Tier 1 i nie będzie podlegał amortyzacji, pod warunkiem uzupełnienia statutów o zapisy, o których mowa w art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz zatwierdzenia przez KNF zmian w statutach.

Łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wyniósł 17,2 proc. (wobec 15,9 proc. w grudniu 2015 roku), zaś współczynnik Tier I wyniósł 16,1 proc., wobec 14,8 proc. w grudniu 2015 roku. Przyrost współczynnika wypłacalności nastąpił głównie w bankach IPS z powodu zmniejszenia wag ryzyka do 0 proc. w przypadku zaangażowań wewnątrz IPS.

Kluczowe znaczenie dla wyników banków w kolejnych okresach będzie miał rozwój koniunktury w polskiej gospodarce oraz czynniki o charakterze regulacyjnym.

Na polską gospodarkę a w konsekwencji i sytuację sektora bankowego, mogą również wpłynąć czynniki z otoczenia zewnętrznego takie jak:

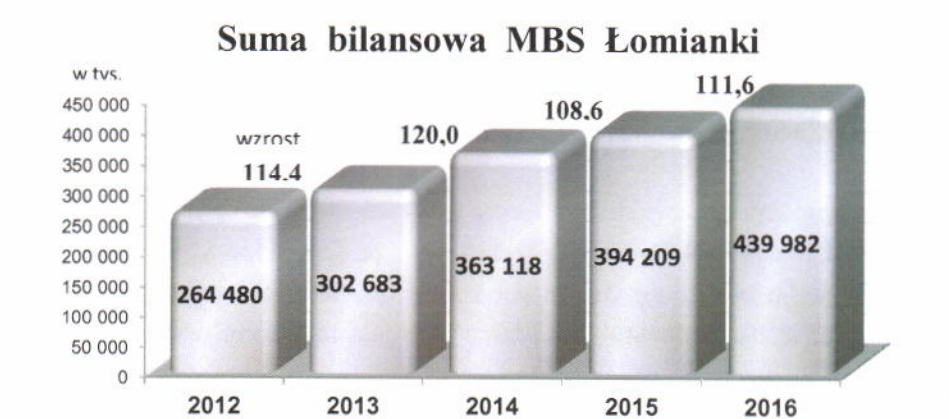
- niepewność wynikająca z wyników referendum przeprowadzonego w Wielkiej Brytanii w sprawie wyjścia tego kraju z Unii Europejskiej,
- niepewność związana z dalszymi działaniami głównych banków centralnych,
- obawy o obniżenie tempa wzrostu największych gospodarek.

Wymienione zagrożenia mogą wywierać negatywną presję na postawy przedsiębiorstw i konsumentów, co może doprowadzić do obniżenia tempa wzrostu w krajach UE i wywrzeć negatywną presję na polską gospodarkę.

III. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA BANKU

1. Bilans

Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach na dzień 31 grudnia 2016 roku osiągnął sumę bilansową w kwocie 439 982 tys. zł, która przez pięć ostatnich lat wzrosła o 175 502 tys. zł, tj. o 66,36 proc., w tym, w porównaniu do ubiegłego roku wykazała wzrost o 45 773 tys. zł, tj. o 11,6 proc.

1.1. Aktywa

Poniżej przedstawiono podstawowe pozycje aktywów Banku oraz ich zmiany w latach 2015-2016.

Dane w tys. zł.

AKTYWA	2015	2016	Struk.	2016-2015	2016/2015
Kasa	5 455	4 897	1,1%	-558	89,8%
Należności od sektora finansowego	49 005	80 583	18,3%	31 578	164,4%
Należności od sektora niefinansowego	257 028	249 733	56,8%	-7 295	97,2%
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	2 656	7 263	1,7%	4 607	273,5%
Papiery wartościowe	53 816	65 622	14,9%	12 161	121,7%
Udziały i akcje	2 148	2 503	0,6%	355	116,5%
Majątek trwały	12 113	17 021	3,9%	4 908	140,5%
Inne aktywa	11 988	12 360	2,8%	372	103,1%
SUMA AKTYWÓW	394 209	439 982	100,0%	45 773	111,6%

Na dzień 31 grudnia 2016 roku:

- należności od sektora finansowego osiągnęły poziom 80 583 tys. zł, a ich udział w sumie bilansowej wynosił 18,3 proc. W porównaniu do 2015 roku w związku z przystąpieniem do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i obowiązkiem utrzymywania przez Bank depozytu obowiązkowego stan ww. należności był wyższy o 31 578 tys. zł, i stanowił 164,4 proc. należności z 2015 roku.
- należności od sektora niefinansowego stanowią główną pozycję aktywów Banku i osiągnęły poziom 249 733 tys. zł., tj. 56,8 proc. aktywów. W porównaniu do ubiegłego roku w związku z rozliczeniem kredytów w sytuacji straconej i przedterminową spłatą kredytów na działalność gospodarczą, uległy obniżeniu o 7 295 tys. zł, tj. o 2,8 proc.
- należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych osiągnęły poziom 7 263 tys. zł i stanowiły 1,7 proc. sumy bilansowej. W stosunku do 2015 roku stan ww. należności uległ zwiększeniu o 4 607 tys. zł, i stanowiły prawie trzykrotność należności z 2015 roku,
- papiery wartościowe stanowią 14,9 proc. sumy bilansowej Banku i w porównaniu do ubiegłego roku wykazały wyższy stan o 12.161 tys. zł. Na wzrost pozycji papierów wartościowych wpłynęło lokowanie nadwyżki „wolnych środków” w płynne papiery wartościowe, tj. bony pieniężne i obligacje skarbowe.

Inwestycje finansowe Banku na koniec 2016 roku osiągnęły poziom 65.622 tys. zł i obejmowały:

	<i>dane w tys. zł.</i>	31.12.2016
Obligacje skarbu państwa		45 537
Obligacje Banku BPS S.A.		484
Bony pieniężne		13 947
Certyfikaty inwestycyjne FIZ		5 654
Razem		65 622

- udziały i akcje osiągnęły poziom 2 503 tys. zł, co stanowi 0,6 proc. sumy bilansowej. W 2016 roku majątek finansowy Banku uległ zwiększeniu o 355 tys. zł w związku z:
- wzrostem zaangażowania w akcje BPS S.A. poprzez zakup akcji serii O,

- nabyciem udziału w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

<i>dane w tys. zł.</i>	31.12.2016
Institucje finansowe	2 385
Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	2 267
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia	5
Centrum Finansowe BPS S.A.	113
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUZ	0
Pozostałe jednostki	118
SBM Wardom Warszawa	10
Partnet Sp. z o.o.	108
Razem	2 503

- majątek trwały w związku z przejściem nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie rozliczonego długu, w 2016 roku uległ zwiększeniu o 4 908 tys. zł, a jego udział w sumie bilansowej wynosi 3,9 proc.

1.2. Pasywa

Poniżej przedstawiono podstawowe pozycje pasywów Banku oraz ich zmiany w latach 2015-2016.

Dane w tys. zł.

PASYWA	2015	2016	Struk.	2016-2015	2016/2015
Zob. wobec sektora finansowego	8 438	6 141	1,4%	-2 297	72,8%
Zob. wobec sektora niefinansowego	297 151	335 273	76,2%	38 122	112,8%
Zob. wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	45 245	54 189	12,3%	8 944	119,8%
Zob. z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6 133	6 133	1,4%	0	100,0%
Zob. podporządkowane	6 800	6 200	1,4%	-600	91,2%
Kapitały własne	25 158	24 550	5,6%	-608	97,6%
Inne pasywa	4 099	5 763	1,3%	1 664	140,6%
Wynik finansowy netto	1 185	1 733	0,4%	548	146,2%
SUMA PASYWÓW	394 209	439 982	100,0%	45 773	111,6%

Na dzień 31 grudnia 2016 roku:

- zobowiązania wobec instytucji finansowych wyniosły 6 141 tys. zł i w porównaniu do ubiegłego roku wykazały niższy stan o 2 297 tys. zł, a ich udział w sumie bilansowej wynosił 1,4 proc. Niższy poziom ww. zobowiązań związany był ze spłatą dwóch rat kredytu z Europejskiego Banku Odbudowy i Rolnictwa,
- zobowiązania wobec sektora niefinansowego, które stanowią główną pozycję pasywów Banku osiągnęły poziom 335 273 tys. zł, tj. 76,2 proc. pasywów, i w porównaniu do 2015 roku wykazały wzrost o 38 122 tys. zł. (tj. 12,8 proc.).
- zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych osiągnęły poziom 54 189 tys. zł i w porównaniu do poprzedniego roku wykazały wyższy stan o 8 944 tys. zł (tj. 19,8 proc.), a ich udział w sumie bilansowej wynosił 12,3 proc.

- zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyniosły 6.133 tys. zł i stanowią 1,4 proc. sumy bilansowej.
- Kapitały własne stanowią 5,6 proc. sumy bilansowej i obejmują
  - kapitał podstawowy na poziomie 1 064 tys. zł,
  - kapitał zapasowy na poziomie 25 692 tys. zł,
  - kapitał z aktualizacji wyceny na poziomie 2 207 tys. zł.
 W 2016 roku kapitały bilansowe wykazały niższy stan o 608 tys. zł.

1.3. Fundusze własne

Fundusze własne Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach wg stanu na 31 grudnia 2016 roku osiągnęły poziom 30 686 tys. zł i w porównaniu do 2015r. uległy obniżeniu o 2 406 tys. zł.

Na zmianę stanu funduszy własnych wpłynęły następujące czynniki:

- zwiększenie o wartość zysku netto za 2015 r. zaliczonego do funduszu zasobowego,
- pomniejszenie o wartość udziałów wypowiedzianych oraz dzienną amortyzację funduszu udziałowego, obligacji i pożyczki podporządkowanej,
- ujemna wycena papierów wartościowych.

Poniższa tabela prezentuje fundusze własne na dzień 31.12.2015 r. i 31.12.2016 r..

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2015	31.12.2016	2016-2015
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	33 092	30 686	-2 406
Kapitał Tier 1	26 530	25 095	-1 435
Kapitał podstawowy CET1	23 895	23 032	-863
Inne całkowite dochody	-918	-2 847	-1 929
Kapitał rezerwowany	24 506	25 692	1 186
Korekty okresu przejściowego dotyczące instrum. kapitałowych zaliczanych do CET 1	746	510	-236
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-167	-177	-10
Inne przejściowe korekty CET1	-272	-146	126
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	2 635	2 063	-572
Korekty okresu przejściowego dotyczące instrum. kapitałowych zaliczanych do AT1	2 735	2 134	-601
Inne przejściowe korekty AT1	-100	-71	29
Kapitał Tier 2	6 562	5 591	-971
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane zaliczane do T2	6 562	5 591	-971

Struktura funduszy własnych Banku przedstawia się następująco:

- kapitał Tier 1 stanowi 81,8 proc. w tym: kapitał podstawowy - 75,1 proc.
dodatkowy kapitał podstawowy - 6,7 proc.
- kapitał Tier 2 stanowi 18,2 proc.

Fundusz udziałowy stanowi 1,7 proc. funduszy własnych Banku i 2,0 proc. kapitału Tier 1.

2. Rachunek zysków i strat

Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach w związku z prowadzoną działalnością w 2016 roku wypracował:

- zysk brutto na poziomie 2 284 tys. zł. (tj. 166,2 proc. zysku z 2015 r.),

- zysk netto na poziomie 1 733 tys. zł. (tj. 146,2 proc. zysku z 2015 r.).

Na wyższy poziom wyniku finansowego netto miały wpływ następujące czynniki:

- rozliczenie kredytów w sytuacji zagrożonej, które miało bezpośredni wpływ na wynik z tytułu odsetek,
- spłata kredytów zaklasyfikowanych do pozabilansu (pozostałe przychody operacyjne),
- niższe koszty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Bank w związku z ogłoszeniem upadłości:

- w 2015 roku SK Banku, był zobowiązany Uchwałą nr 87/DGD/2015 Zarządu BFG z dnia 26.11.2015 r. do uiszczenia obowiązkowej wpłaty na rzecz BFG, która obciążyła wynik finansowy kwotą 618 595,88 zł.
- w 2016 roku Banku Spółdzielczego w Nadarzynie, był zobowiązany Uchwałą nr 308/DGD/2016 Zarządu BFG z dnia 28.10.2016r. do uiszczenia obowiązkowej wpłaty na rzecz BFG, która obciążyła wynik finansowy kwotą 48 381,17 zł.

Głównymi pozycjami wyniku finansowego Banku są wynik na działalności bankowej oraz koszty działania banku, które obejmują koszty osobowe i rzeczowe, oraz amortyzację.

Wynik z działalności bankowej w 2016 rok osiągnął poziom 17 268 tys. zł i stanowił 109,9 proc. wyniku 2015 roku. Koszty działania z amortyzacją zostały poniesione w wysokości 12 468 tys. zł, tj. 101,4 proc. kosztów 2015 roku.

Poniższa tabela prezentuje główne pozycje przychodów i kosztów oraz ich zmiany w latach 2015–2016.

<i>Dane w tys. zł.</i>	2015	2016	2016-2015	2016/2015
Przychody z tytułu odsetek	17 176	18 407	1 231	104,8%
Koszty odsetek	5 076	4 935	-141	94,4%
Wynik z tytułu odsetek	12 100	13 472	1 372	111,3%
Przychody z tytułu prowizji	3 497	3 817	320	109,2%
Koszty z tytułu prowizji	233	302	69	129,9%
Wynik z tytułu prowizji	3 264	3 515	251	107,7%
Przychody z akcji	13	9	-4	68,1%
Wynik operacji finansowych	212	119	-93	56,0%
Wynik z pozycji wymiany	127	153	26	121,3%
Wynik na działalności bankowej	15 716	17 268	1 552	109,9%
Pozostałe przychody operacyjne	324	645	321	199,0%
Pozostałe koszty operacyjne	196	82	-114	42,0%
Koszty działania	11 218	11 379	161	101,4%
- koszty wynagrodzeń, ubezpieczeń, in. świadczenia	7 006	7 622	616	108,8%
- koszty rzeczowe	4 212	3 757	-455	89,2%
Amortyzacja	1 201	1 089	-112	90,7%
Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	2 348	3 711	1 363	158,0%
Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	297	632	335	212,5%
Różnica wartości rezerw i aktualizacja	2 051	3 079	1 028	150,1%
Wynik z dział. operacyjnej - zysk brutto	1 374	2 284	910	166,2%
Podatek dochodowy	189	551	362	291,4%
ZYSK NETTO	1 185	1 733	548	146,2%

Główną pozycją wyniku na działalności bankowej jest wynik z tytułu odsetek, który w 2016 roku został wypracowany na poziomie 13 472 tys. zł, tj. 111,3 proc. wyniku z 2015 roku.

Dane w tys. zł

Przychody odsetkowe	2015	2016	2016-2015	2016/2015
Od sektora finansowego	709	1 221	512	172,2%
Od sektora niefinansowego	15 492	16 135	643	104,2%
Od sektora budżetowego	154	77	-77	50,0%
Z tyt. papierów wart.	821	974	153	118,6%
Przychody odsetkowe	17 176	18 407	1 231	107,2%
Koszty odsetkowe	2015	2016	2016-2015	2016/2015
Od sektora finansowego	344	277	-67	80,5%
Od sektora niefinansowego	4 025	3 835	-190	95,3%
Od sektora budżetowego	707	823	116	116,4%
Koszty odsetkowe	5 076	4 935	-141	97,2%
Wynik z tytułu odsetek	12 100	13 472	1 372	111,3%

Przychody odsetkowe osiągnęły poziom 18 407 tys. zł i w porównaniu do 2015 roku były wyższe o 7,2 proc. W 2016 roku z uwagi na wysoki stan „wolnych środków”, które lokowane były na rynku międzybankowym i w płynne papiery wartościowe, tj. bony pieniężne, obligacje skarbowe przychody odsetkowe wzrosły o 665 tys. zł.

Przychody odsetkowe od sektora niefinansowego wykazały wyższy poziom o 4,2 proc. w związku z przedterminowymi spłatami kredytów oraz rozliczeniem kredytów w sytuacji zagrożonej (odsetki zastrzeżone, ESP).

Koszty odsetkowe zostały poniesione w kwocie 4 935 tys. zł, tj. 97,2 proc. kosztów z 2015 roku.

W 2016 roku nastąpił wzrost bazy depozytowej o 14,4 proc., ale struktura depozytów bieżące i terminowe wpłynęła na niższy poziom kosztów odsetkowych od sektora niefinansowego.

Wynik na działalności bankowej, poza wynikiem z tytułu odsetek uwzględnia:

- wynik z tytułu prowizji, który w 2016 roku osiągnął poziom 3 515 tys. zł, stanowił 107,7 proc. wyniku z 2015 r.,
- przychody z akcji do których zaliczane są otrzymane dywidendy wyniosły 9 tys. zł,
- wynik operacji finansowych, który obejmuje koszty odsetkowe i prowizyjne związane z emisją obligacji własnych Banku oraz przychody/koszty związane ze sprzedażą papierów wartościowych, w porównaniu do ubiegłego roku osiągnął niższy poziom o 93 tys. zł.,
- wynik z pozycji wymiany – w porównaniu do 2015 roku osiągnął poziom wyższy o 26 tys. zł.

Bank wypracowuje również **wynik na pozostałej działalności operacyjnej**, który obejmuje:

- pozostałe przychody operacyjne (np. odzyskane należności), które w 2016 roku były wyższe od 2015 roku o 321 tys. zł,
- pozostałe koszty operacyjne (np. straty z tytułu rozliczenia wierzytelności dotyczących kredytów w sytuacji zagrożonej), które w porównaniu do 2015 roku wykazały niższy stan o 114 tys. zł.

Główną pozycją obciążającą wynik na działalności bankowej są koszty działania banku, które w 2016 roku osiągnęły poziom 11.379 tys. zł i wykazały wyższy stan o 161 tys. zł, w tym:

- koszty osobowe, obejmujące koszty wynagrodzeń, koszty ubezpieczeń i inne świadczenia na rzecz pracowników (m.in. szkolenia, badania), które w porównaniu do 2015 roku były wyższe o 616 tys. zł,

- koszty rzeczowe, które dotyczą kosztów związanych z działaniem Banku w 2016 roku były niższe o 455 tys. zł. (w 2015 roku wystąpiła wpłata dokonana na rzecz BFG w kwocie 619 tys. zł w związku z ogłoszeniem upadłości SK Banku).

Przychody obciążają również koszty z tytułu amortyzacji, które w 2016 roku uległa obniżeniu o 112 tys. zł.

Polycją rachunku wyników bezpośrednio związaną z działalnością kredytową jest **wynik z tytułu rezerw**. W 2016 roku osiągnął poziom 3 079 tys. zł i był o 1 028 tys. zł wyższy niż w 2015 roku. Bank w celu ograniczenia ryzyka kredytowego na bieżąco dokonuje odpisów z tytułu rezerw celowych.

2.1. Podział nadwyżki bilansowej

Zgodnie z założeniami „Polityki Kapitałowej Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach” fundusze własne zasilane są corocznie kwotą stanowiącą co najmniej 95 proc. wartości zysku netto. Zarząd Banku wypracowaną nadwyżkę bilansową za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. w wysokości 1 732 972,31 zł planuje przeznaczyć na:

- fundusz zasobowy 1 651 303,93 zł /95,29%/
- fundusz społeczno-kulturalny 30 000,00 zł / 1,73%/
- dywidendę do podziału pomiędzy członków 51 668,38 zł /2,98%/ (4% stanu funduszu).

3. Wskaźniki ekonomiczno-finansowe

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno–finansowe Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach prezentuje poniższa tabela.

Lp.	Wskaźnik	2015	2016
1.	łączny współczynnik kapitałowy	12,86%	13,63%
2.	Stopa zwrotu z kapitału netto - ROE	4,63%	6,42%
3.	Stopa zwrotu z aktywów netto - ROA	0,33%	0,41%
4.	Udział funduszy własnych w sumie bilansowej	8,39%	6,97%
5.	Udział kredytów w sumie bilansowej	65,88%	58,41%
6.	Udział kredytów zagrożonych w sumie kredytach brutto	5,92%	4,50%
7.	Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami	128,74%	148,16%
8.	Udział aktywów przychodowych pracujących w sumie bilansowej	88,37%	88,89%
9.	Stosunek kosztów działania banku do wyniku działalności bankowej	71,38%	65,73%
10.	Udział przychodów z tytułu opłat i prowizji w przychodach ogółem	15,92%	15,84%
11.	Stosunek odsetek zapłaconych do odsetek pobranych	31,36%	28,43%
12.	Rentowność pracy (zysk netto / liczba pracowników)	13,27%	18,24%

Ocena wskaźnikowa sytuacji ekonomiczno– finansowej Banku za 2016 rok wskazuje na prawidłowe zarządzanie w zakresie działalności kredytowej, depozytowej oraz gospodarki własnej.

Główne czynniki, które wpłynęły na znaczne zmiany w przedstawionych wskaźnikach to:

- wynik finansowy netto stanowiący 146,2 proc. wyniku wypracowanego w 2015 roku,
- niższe fundusze własne stanowiące 92,7 proc. funduszy z 2015 roku,
- niższy poziom obligacji kredytowego, w tym kredytów zagrożonych,
- wyższy poziom bazy depozytowej.

Zarząd Banku na bieżąco analizuje sytuację finansową Banku, i w przypadku wystąpienia symptomów zagrożenia podejmowane są działania w celu ich niwelowania.

IV. DZIAŁALNOŚĆ HANDLOWA BANKU

1. Działalność depozytowa

Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach wychodząc na przeciw oczekiwaniom klientów, po dokładnej analizie rynku i konkurencji, zgodnie ze strategią Banku, w 2016 roku poszerzył ofertę depozytową MBS w Łomiankach o następujące produkty i usługi:

- wprowadzono zamknięte mieszkaniowe rachunki powiernicze (poszerzając dotychczasową ofertę dla deweloperów);
- kartę płatniczą MasterCard Bussines;
- fundusze inwestycyjne w zakresie IKE i IKZE we współpracy z Union Investment TFI S.A.

Ponadto:

- uruchomiono obsługę Ognivo 2 (zapytania z organów egzekucyjnych oraz zapytania dotyczące rachunków);
- uaktualniono umowy terminowych lokat oszczędnościowych (informacja o możliwości złożenia zapisu na wypadek śmierci posiadacza rachunku);
- przedłużono przyjmowanie środków na lokatę gwarantowaną;
- wprowadzono arkusz informacyjny dla deponentów;
- wprowadzono formularze zapytań do Centralnej Informacji;
- przedłużono promocję walutowego rachunku oszczędnościowego;
- dokonano aktualizacji regulacji dotyczących funduszy inwestycyjnych.

Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach posiada bogatą ofertę depozytową z korzystnym oprocentowaniem zarówno dla osób fizycznych, jak i dla firm. Bieżąca analiza rynku i konkurencji powodują, że Bank na bieżąco reaguje na zmiany, dostosowując ofertę do cen proponowanych przez banki konkurencyjne.

Systematycznie rośnie liczba klientów korzystających z kart płatniczych i kredytowych.

Bank posiada w swojej ofercie karty płatnicze BPS SA zarówno dla osób fizycznych, jak i rachunków firmowych. Na dzień 31.12.2016 roku obsługiwanych było 2.974 kart.

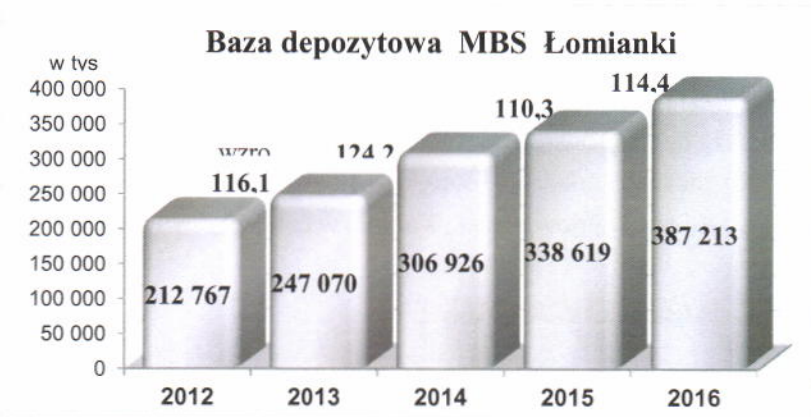
1.1. Analiza bazy depozytowej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku baza depozytowa w MBS Łomianki osiągnęła poziom 387 213 tys. zł.

W porównaniu do ubiegłego roku baza depozytowa wzrosła o 48 594 tys. zł, tj. o 14,4 proc.

W latach 2012–2016 depozyty sektora niefinansowego i budżetowego wzrosły o 174 446 tys. zł, tj. 82,0 proc.

Poniższa tabela prezentuje poziom bazy depozytowej w latach 2012–2016.

Baza depozytowa obejmuje depozyty bieżące (44,8 proc.), które w 2016 roku uległy zwiększeniu o 20 091 tys. zł, oraz depozyty terminowe (55,2 proc.), które wykazały wyższy stan o 28 503 tys. zł.

Dane w tys. zł

Baza depozytowa	2015	2016	2016-2015	2016/2015
Depozyty bieżące	153 476	173 567	20 091	113,1%
Depozyty terminowe	185 143	213 646	28 503	115,4%
Koszty odsetkowe	338 619	387 213	48 594	114,4%

1.2. Analiza depozytów według rodzaju podmiotu

W 2016 roku wszystkie grupy klientów Banku wykazały tendencję do oszczędzania, zarówno osoby prywatne jak i podmioty gospodarcze, jednostki samorządowe.

Poniższa tabela prezentuje bazę depozytową MBS Łomianki według podmiotów oraz jej zmianę w latach 2015–2016.

Dane w tys. zł

Depozyty	2015	2016	Struk.	2016-2015	2016/2015
przedsiębiorstwa i spółki prywatne	44 905	52 943	13,7%	8 038	117,9%
przedsiębiorcy indywidualni	22 590	24 571	6,3%	1 982	108,8%
rolnicy indywidualni	1 519	3 027	0,8%	1 507	199,2%
osoby prywatne	223 977	250 144	64,6%	26 167	111,7%
instytucje niekomercyjne	2 747	3 524	0,9%	776	128,3%
instytucje samorządowe	42 880	53 005	13,7%	10 124	123,6%
razem	338 619	387 213	100,0%	48 594	114,4%

Dominującą grupę klientów Banku, których środki pieniężne ulokowane są na rachunkach bieżących i terminowych stanowią osoby prywatne – 64,6 proc. bazy depozytowej.

Depozyty przedsiębiorstw i spółek oraz instytucji samorządowych wykazują udział w depozytach ogółem po 13,7 proc.

Tabele przedstawione poniżej prezentują strukturę depozytów bieżących i terminowych według podmiotów.

Dane w tys. zł

Depozyty bieżące	2015	2016	Struk.	2016-2015	2016/2015
przedsiębiorstwa i spółki prywatne	33 955	32 472	18,7%	-1 483	95,6%
przedsiębiorcy indywidualni	19 384	20 842	12,0%	1 458	107,5%
rolnicy indywidualni	1 519	3 027	1,7%	1 507	199,2%
osoby prywatne	56 178	63 466	36,6%	7 288	113,0%
instytucje niekomercyjne	1 304	2 529	1,5%	1 225	194,0%
instytucje samorządowe	41 136	51 231	29,5%	10 096	124,5%
razem	153 476	173 567	100,0%	20 091	113,1%

Dane w tys. zł

Depozyty terminowe	2015	2016	Struk.	2016-2015	2016/2015
przedsiębiorstwa i spółki prywatne	10 950	20 471	9,6%	9 521	186,9%
przedsiębiorcy indywidualni	3 205	3 729	1,7%	524	116,3%
osoby prywatne	167 799	186 678	87,4%	18 879	111,3%
instytucje niekomercyjne	1 443	994	0,5%	-449	68,9%
instytucje samorządowe	1 745	1 773	0,8%	29	101,6%
razem	185 143	213 646	100,0%	28 503	115,4%

W depozytach terminowych dominującą grupą klientów są osoby prywatne (87,4 proc.).

W depozytach bieżących dominują środki ulokowane na rachunkach osób prywatnych (36,6 proc.), oraz w 2016 roku nastąpił znaczny wzrost depozytów instytucji samorządowych (29,5 proc.).

W 2016 roku, pomimo wzrostu bazy depozytowej o 48 594 tys. zł koszty odsetkowe od depozytów wykazały niższy poziom o 74 tys. zł.

Bank w 2016 r. posiadał dobrą pozycję płynnościową, wynikającą z wyższej dynamiki depozytów niż kredytów i stąd nie prowadził specjalnych akcji pozyskiwania depozytów.

2. Działalność kredytowa

Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach w 2016 roku w ramach działalności kredytowej udzielał różnego rodzaju kredytów i gwarancji dla klientów instytucjonalnych i indywidualnych, w tym też zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

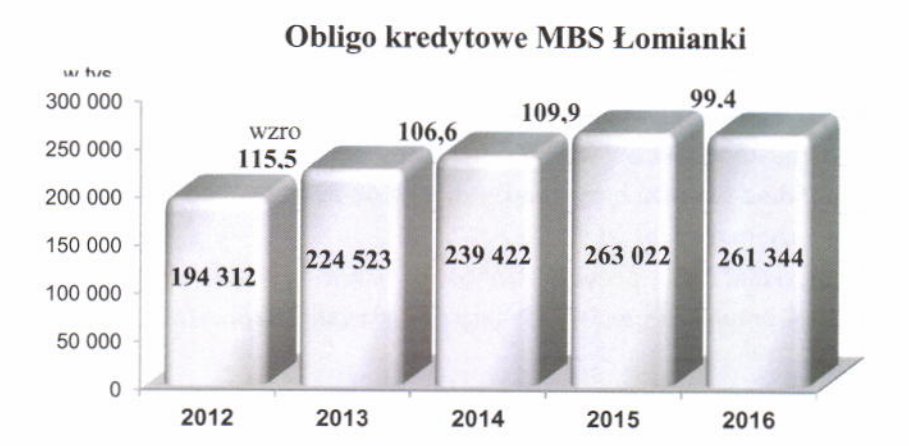
1. Kontynuowano udzielanie kredytów preferencyjnych z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
2. Inicjowano konsorcja z innymi bankami spółdzielczymi w celu udzielenia kredytów dla klientów instytucjonalnych.
3. W celu dostosowania do zmieniających się ustaw odnoszących się do działalności kredytowej, w tym ustawy o kredycie konsumenckim, ustawy Prawo zamówień publicznych, wprowadzono zmiany w obowiązujących regulacjach wewnętrznych Banku i modyfikacje niektórych produktów kredytowych dla osób fizycznych czy jednostek samorządu terytorialnego.
4. Wprowadzono nowe produkty dla klientów indywidualnych tj. kredyt na sfinansowanie przyłączy mediów, kartę kredytową MasterCard. W odniesieniu do klientów instytucjonalnych wprowadzono kredyt technologiczny z premią technologiczną BGK.

5. Podpisano z BPS Leasing S.A. umowę o współpracy w zakresie pośrednictwa w zawieraniu umów tzw leasingu klasycznego.
6. Promowano kredyt Szybka Gotówka z atrakcyjnymi warunkami oraz inne produkty poprzez plakaty, ulotki reklamowe, informacje w okresowych wydaniach lokalnej prasy i informacje na stronach www.
7. Kontynuowano współpracę z pośrednikami kredytowymi w celu rozszerzenia możliwości pozyskiwania nowych kredytobiorców.
8. Na bieżąco uaktualniano tabelę oprocentowania kredytów oraz taryfę opłat i prowizji od czynności kredytowych dla klientów indywidualnych i instytucjonalnych, biorąc pod uwagę m.in. wprowadzenie nowych produktów jak i dostosowanie niektórych stawek do oferty konkurencyjnych banków.
9. Kontynuowano zasilanie bazy danych AMRON danymi dotyczącymi nieruchomości (wymogi Rekomendacji J KNF).

2.1. Obligo kredytowe

Na koniec 2016 roku wartość udzielonych kredytów osiągnęła poziom 261 344 tys. zł i w stosunku do 2015 roku uległa obniżeniu o 1 678 tys. zł, tj. o 0,6 proc. Od 2011 roku obliga kredytowe Banku wykazywało systematyczny wzrost, łącznie o 67 032 tys. zł, tj. o 34,5 proc.

Poziom obliga kredytowego w okresie 2011-2015 przedstawia poniższy wykres:

2.2. Struktura podmiotowa obliga kredytowego

Poniższa tabela prezentuje obliga kredytowe MBS Łomianki według podmiotów oraz jej zmianę w latach 2015–2016.

Dane w tys. zł	2015	2016	Struk.	2016-2015	2016/2015
przedsiębiorstwa i spółki prywatne	121 800	108 328	41,5%	-13 473	88,9%
przedsiębiorcy indywidualni	34 570	40 581	15,5%	6 011	117,4%
rolnicy indywidualni	24 565	23 129	8,8%	-1 436	94,2%
osoby prywatne	76 096	78 939	30,2%	2 843	103,7%
instytucje niekomercyjne	3 353	3 124	1,2%	-229	93,2%
instytucje samorządowe	2 637	7 243	2,8%	4 606	274,7%
Obligo kredytowe	263 022	261 344	100,0%	-1 679	99,4%

W 2016 roku podmioty gospodarcze wykazywały niższe zainteresowanie inwestowaniem co wpłynęło na obniżenie poziomu kredytów na działalność gospodarczą.

Niższy poziom ww. kredytów został zredukowany wzrostem kredytów dla osób prywatnych (zabezpieczonych hipoteką) oraz instytucji samorządowej.

Według założeń „Polityki kredytowej MBS w Łomiankach” struktura podmiotowa portfela kredytowego Banku na dzień 31.12.2016 r. kształtuje się prawidłowo:

- instytucje samorządowe do 10 proc. obliża kredytowego	- 2,8%
- osoby prywatne do 35 proc. obliża kredytowego	- 30,2%
- rolnicy do 20 proc. obliża kredytowego	- 8,8%
- podmioty gospodarcze do 75 proc. obliża kredytowego	- 58,2%.

2.3. Detaliczne ekspozycje kredytowe

Detaliczna ekspozycja kredytowa wobec osoby fizycznej, udzielona na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej zabezpieczonej hipotecznie, ekspozycji zabezpieczonej kaucją złożoną przez klienta banku, ekspozycji kredytowej powstałej w wyniku udzielenia kredytu na zakup papierów wartościowych oraz ekspozycji w przypadku, której źródłem spłaty są przychody z tytułu zbycia papierów wartościowych.

Na dzień 31.12.2016 r. portfel detalicznych ekspozycji kredytowych osiągnął poziom 7 372 tys. zł i w porównaniu do ubiegłego roku wykazał niższy stan o 29,0 proc.

Pod względem wskaźników detaliczne ekspozycje kredytowe prezentowały się następująco:

- udział detalicznych ekspozycji kredytowych w sumie bilansowej osiągnął poziom 1,7 proc.,
- udział detalicznych ekspozycji kredytowych w kredytach ogółem wynosił 2,8 proc.,
- wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych osiągnął poziom 0,7 proc.,
- maksymalne zaangażowanie klienta detalicznego wyniosło 8,3 proc.

2.4. Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie

Ekspozycja kredytowa zabezpieczona hipotecznie – ekspozycja kredytowa związana z finansowaniem nieruchomości, w przypadku której zostało ustanowione zabezpieczenie w postaci hipoteki, lub hipoteka stanowi zabezpieczenia docelowe. W przypadku ekspozycji kredytowych niezwiązanych z finansowaniem nieruchomości, za ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie uznaje się ekspozycje kredytowe, w przypadku których:

- pierwotny okres zapadalności jest dłuższy niż trzy lata, oraz
- hipoteka jest lub będzie zabezpieczeniem dominującym.

Na dzień 31.12.2016 r. portfel ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) osiągnął poziom 220 585 tys. zł i w porównaniu do ubiegłego roku wykazał niższy stan o 3,1 proc.

Pod względem wskaźników ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie prezentowały się następująco:

- kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne zabezpieczone hipotecznie stanowiły 31,4 proc. EKZH, tj. 69 180 tys. zł, i wykazały wyższy stan o 6 199 tys. zł,
- pozostałe kredyty zabezpieczone hipotecznie (kredyty na działalność gospodarczą) stanowiły 68,6 proc. EKZH, tj. 151 405 tys. zł, i wykazały niższy stan o 13 158 tys. zł,

- ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie w sytuacji zagrożonej wyniosły 12 568 tys. zł i stanowią 5,7 proc. EKZH.

2.5. Kredyty nieregularne

Kredyty nieregularne brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku stanowiły kwotę 11 756 tys. zł, tj. 4,5 proc. obliwa kredytowego, natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku – 13 925 tys. zł, tj. 5,3 proc.

Na niższy poziom ww. należności wpłynęło głównie rozliczenie części kredytów zagrożonych.

Na koniec 2016 roku struktura kredytów zagrożonych przedstawiała się następująco:

- kredyty poniżej standardu - 8,5 proc.
- kredyty w sytuacji wątpliwej - 8,3 proc.
- kredyty w sytuacji straconej - 83,2 proc.

Obligo kredytowe	2015	2016	2016 - 2015	2016/2015
Kredyty w sytuacji normalnej	244 172	244 522	350	100,1%
Kredyty pod obserwacją	4 925	5 066	141	102,9%
Kredyty nieregularne	13 925	11 756	-2 169	84,4%
Kredyty poniżej standardu	480	1 003	523	208,9%
Kredyty wątpliwe	1 439	971	-468	67,5%
Kredyty stracone	12 006	9 782	-2 224	81,5%
Kredyty razem	263 022	261 344	-1 678	99,4%

Struktura kredytów zagrożonych na 31.12.2016 r. według podmiotów kształtuje się następująco:

- przedsiębiorstwa i spółki - 9 326 tys. zł - 79,3 proc. kredytów zagrożonych
- przedsiębiorcy indywidualni - 987 tys. zł - 8,4 proc. kredytów zagrożonych
- rolnicy - 362 tys. zł - 3,1 proc. kredytów zagrożonych
- osoby prywatne - 1 081 tys. zł - 9,2 proc. kredytów zagrożonych

2.6. Wskaźniki kredytowe

Ocena działalności kredytowej Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach dokonywana jest na podstawie następujących wskaźników:

- „Polityka kredytowa MBS w Łomiankach” określa „apetyt na ryzyko” jako:

- udział kredytów w sumie bilansowej 60 proc. – 75 proc.
- relacja depozytów do kredytów 105 proc. – 140 proc.

W 2016 roku z uwagi na małe zainteresowanie inwestycjami i przedterminowe spłaty kredytów (niższe obliwa kredytowe) oraz skłonność do oszczędzania (wyższa baza depozytowa):

- udział kredytów w sumie bilansowej osiągnął poziom 58,4 proc. (w 2015 roku 65,9 proc.),
- relacja depozytów do kredytów osiągnęła poziom 148,2 proc. (w 2015 roku 128,7 proc.).

- Jakość obliwa kredytowego – na dzień 31.12.2016 r. osiągnęła poziom 4,5 proc.
- Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2016 r. wyniósł 15 648 tys. zł i w porównaniu do 31.12.2015 r. był niższy o 2.639 tys. zł.

3. Pozostała działalność

Działalność depozytowo–kredytowa związana jest z transakcjami bezgotówkowymi, które realizowane są w formie papierowej lub elektronicznej, oraz wpłatami gotówkowymi (wpłaty na rachunek, spłaty kredytów, opłaty rachunków).

Tabela przedstawiona poniżej prezentuje ilość i wartość ww. transakcji.

	2015		2016	
	Liczba transakcji	Wartość transakcji (w tys. zł.)	Liczba transakcji	Wartość transakcji (w tys. zł.)
Polecenie przelewu	44 417	661 488	51 973	497 353
- w formie papierowej	7 642	62 299	8 371	65 786
- w formie elektronicznej	36 775	599 189	43 602	431 567
Wpłata gotówkowa	69 190	35 417	70 029	36 840
Razem	113 607	696 905	122 002	534 193

W 2016 roku liczba przelewów elektronicznych wzrosła o 18,6 proc. a przelewów w formie papierowej o 9,5 proc.

V. DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA

Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach w 2016 roku przekazał na działalność społeczną ogółem **36 472,38 zł**, w tym:

- 1) **darowizny pieniężne** jako wsparcie finansowe dla osób prywatnych oraz na działalność statutową instytucji i fundacji w kwocie 1.700,00 zł,
- 2) **środki z Funduszu Społeczno-Kulturalnego** wspierające działalność środowisk lokalnych na obszarze działania Banku w kwocie 12 767,38 zł,
- 3) **umowy sponsoringu** w kwocie 22 005,00 zł.

Bank współpracował z samorządami, był fundatorem nagród w konkursach organizowanych przez placówki oświatowe, wspierał kluby sportowe i organizacje pozarządowe. Uczestniczył również w imprezach o charakterze charytatywnym.

Podjęte działania społeczne wynikają z misji Banku i są pozytywnie oceniane przez społeczność lokalną, o czym świadczą pisma, podziękowania oraz listy gratulacyjne otrzymywane przez Bank.

VI. DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA

Działania marketingowe podejmowane przez MBS BANK w 2016 roku skoncentrowane były na umacnianiu wizerunku Banku, w środowisku lokalnym i w sektorze finansowym, jako instytucji stabilnej, wiarygodnej, społecznie odpowiedzialnej oraz zaangażowanej w sprawy lokalne.

Ogólne wydatki na działalność marketingową w roku 2016 wyniosły 210 396 zł, w tym z tytułu udziału w kampaniach reklamowych Grupy BPS - 19 627 zł.

Bank promował swoje produkty i wizerunek poprzez:

- **stronę internetową**
(banery reklamowe, informacje o produktach i wydarzeniach)
- **materiały reklamowe dotyczące produktów bankowych**
(ulotki, plakaty, listy ofertowe do klientów),
- **ogłoszenia w prasie lokalnej i ogólnopolskiej**
(Gazeta Łomiankowska, Gazeta Czosnowska, Gazeta Nowodworska, Płońszczak, Bank Wspólnych Sił, Propozycja Targowa i Konsumentenka),
- **reklamy zewnętrzne w tym umieszczane na wynajmowanych powierzchniach reklamowych**
(billboardy w Łomiankach, banery w Warszawie, banery na plenerowych imprezach lokalnych, autobus Komunikacji Miejskiej Łomianki, autobusy Translud),
- **reklamy na materiałach promocyjnych reklamujących wydarzenia organizowane przez firmy zewnętrzne**
(Bitwa Łomiankowska, Dni Czosnowa, Dni Nowego Dworu, Dni Zakrocymia, Bieg Tustarń, Rajd Pojazdów Zabytkowych itp.),
- **zakup drobnych upominków o charakterze reklamowym** (smycze, długopisy, breloki, balony, plany lekcji, itp.),
- **wydatki na fundusz promocyjny Zrzeszenia.**

Komunikacja z klientami opierała się na zasadach przejrzystości, rzetelności i wiarygodności przedstawianych danych.

VII. SYSTEM ZARZĄDZANIA BANKIEM

1. Organizacja i struktura organizacyjna

Organizacja Banku umożliwia osiąganie długoterminowych celów prowadzonej działalności. Organizacja Banku obejmuje zarządzanie i sprawowanie kontroli, systemy sprawozdawczości wewnętrznej, przepływu i ochrony informacji oraz obiegu dokumentów, co jest odzwierciedlone w strukturze organizacyjnej.

Bank posiada przejrzystą i adekwatną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę organizacyjną, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone.

2. Relacja z udziałowcami Banku

Bank działa w interesie wszystkich udziałowców Banku z poszanowaniem interesu klientów Banku, zapewnia członkom Banku właściwy dostęp do rzetelnej i kompletnej informacji, prawo do udziału w organach stanowiących, korzystania z produktów Banku, a także korzystania z działań zmierzających do rozwoju społeczno-kulturalnego środowiska lokalnego. Udziałowcy posiadają równe prawa i obowiązki niezależnie od wniesionego kapitału. Przeprowadzane transakcje z podmiotami powiązаныmi dokonywane są w sposób transparentny i nie wpływają negatywnie na sytuację finansową i prawną Banku.

3. Organy Banku

Bank, będąc instytucją zaufania publicznego prowadzi działalność z zachowaniem najwyższej staranności, przykładając szczególną wagę do profesjonalizmu i etyki osób wchodzących w skład jego organów. Zgodnie z procedurami Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku zostali objęci oceną w zakresie reputacji, wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków, dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej oraz przez Radę Nadzorczą w zakresie oceny członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji. Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną oceną odpowiedniości, spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe. W Banku obowiązują regulacje wewnętrzne dotyczące zasad ograniczania konfliktu interesów określające między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączenia członka Zarządu, Rady Nadzorczej w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

4. Polityka wynagradzania

W Banku funkcjonuje Polityka wynagrodzeń, ze szczególnym uwzględnieniem Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, która stanowi istotny element rozwoju i bezpieczeństwa funkcjonowania Banku. Przy ustalaniu polityki wynagradzania uwzględniana jest sytuacja finansowa Banku. Nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania sprawuje Rada Nadzorcza.

5. Polityka informacyjna

Polityka informacyjna Banku służy budowie właściwych relacji, w szczególności poprzez ułatwianie dostępu do informacji zarówno udziałowcom jak i klientom Banku. Bank zapewnia członkom Banku równy dostęp do informacji. Polityka informacyjna określa w szczególności zasady i terminy udzielenia odpowiedzi członkom Banku oraz klientom Banku, a także zapewnia ochronę informacji. Bank realizując zasady równego dostępu do informacji, udostępnia na stronie internetowej:

- informację o stosowaniu Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych i odstępstwach od stosowania ww. zasad,
- politykę informacyjną wraz z rocznymi raportami dotyczącymi działalności Banku,
- informację o podstawowej strukturze organizacyjnej,
- informację o trybie zgłaszania i rozpatrywania skarg i reklamacji.

6. Działalność promocyjna i relacja z klientami

Dobre relacje Banku z klientami budują zaufanie do Banku, stąd dbałość o klienta jest jednym z nadrzędnych celów strategicznych. Przekaz reklamowy dotyczący usługi lub produktu oferowanego przez Bank jest rzetelny i nie wprowadza w błąd. Cechuje się poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu, i dobrych obyczajów, w sposób jasny wskazuje, jakiego produktu lub usługi dotyczy. Rzetelne informowanie klientów o oferowanej usłudze czy produkcie, w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy, z uwzględnieniem ryzyka związanego z daną ofertą jest podstawowym obowiązkiem pracowników Banku. Bank opracował i udostępnił klientom jasne i przejrzyste zasady wnoszenia i rozpatrywania skarg i reklamacji.

7. Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne

W Banku działa adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej oraz system zarządzania ryzykiem. System kontroli wewnętrznej ma na celu zapewnienie prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych, a także sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego, a także zgodności działania z przepisami prawa i regulacjami zewnętrznymi z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych oraz standardami rynkowymi. System kontroli wewnętrznej przyczynia się do zwiększenia efektywności i przejrzystości działania Banku oraz wywiera pozytywny wpływ na bezpieczeństwo jego funkcjonowania. Zarząd Banku opracował i wdrożył adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej, a Rada Nadzorcza Banku, zgodnie z przepisami prawa, dokonuje okresowej oceny adekwatności, efektywności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. System zarządzania ryzykiem zorganizowany jest adekwatnie do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności, przy uwzględnieniu strategicznych celów Banku, w tym strategii zarządzania ryzykiem, uwzględniającym tolerancję na ryzyko określoną przez Bank. Zarząd Banku, ponosi odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie ryzykiem. Rada Nadzorcza zatwierdza i nadzoruje realizację strategii zarządzania ryzykiem, sprawując nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem.

8. Oświadczenie o stosowaniu Zasad Ładu Korporacyjnego

Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych uchwalone przez KNF są realizowane przez Bank zgodnie z zasadą proporcjonalności wynikającej ze skali, charakteru oraz specyfiki działalności Banku, a także możliwości technicznych i organizacyjnych. Bank dąży do zapewnienia między innymi jak największej transparentności swoich działań, należytej jakości komunikacji z klientami oraz ochrony praw udziałowców. Bank potwierdza stosowanie zasad z wyjątkiem siedmiu rekomendacji, o czym Bank poinformował klientów i udziałowców na stronie internetowej z dokładnym uzasadnieniem.

9. Zarządzanie ryzykami bankowymi

Zarządzanie ryzykiem w 2016 roku odbywało się zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą „Strategią zarządzania ryzykiem w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach” oraz zasadami Polityk dotyczących ryzyk istotnych.

Za istotne dla Banku w 2016 roku uznaje się następujące ryzyka:

1. ryzyko kredytowe w tym koncentracji
2. ryzyko płynności
3. ryzyko stopy procentowej
4. ryzyko operacyjne w tym IT
5. ryzyko braku zgodności
6. ryzyko kapitałowe
7. ryzyko wyniku finansowego.

Działania Banku w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami obejmują:

9.1. Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym polega na redukowaniu niebezpieczeństwa braku spłaty rat kapitałowych i odsetek oraz innych wierzytelności w terminach ustalonych w umowach z Bankiem.

Apetyt na ryzyko kredytowe jest monitorowany za pomocą szeregu limitów, ograniczających ryzyko. Bank ma określone limity zaangażowań w jednorodny instrument finansowy, zaangażowań w branżę gospodarki, oraz zaangażowań według rodzaju zabezpieczenia.

Głównym kierunkiem alokacji środków pochodzących ze zgromadzonych depozytów jest portfel kredytowy. Bank zarządzając aktywami i pasywami dostosowuje wielkość bazy depozytowej i portfela kredytowego do obowiązujących w Banku limitów ostrożnościowych oraz potencjału kapitałowego Banku.

Na dzień 31.12.2016 roku limity te, za wyjątkiem dwóch (udział kredytów w sumie bilansowej i pokrycie kredytów depozytami) kształtowały się na prawidłowym poziomie.

Polityka kredytowa określa, że Bank dążył będzie do zwiększania obliża kredytowego tak, aby udział kredytów w sumie bilansowej netto wynosił 60% – 75%, natomiast wskaźnik pokrycia kredytów depozytami kształtował się w przedziale >105% i <140%.

Na koniec 2016r. limity te wynosiły odpowiednio 58,37% i 151,31%. Spowodowane to było znaczną nadwyżką depozytów do kredytów, co z kolei wynika z zahamowania akcji kredytowej w 2016 r., wcześniejszych spłat dużych kredytów oraz wzrostem w społeczeństwie tendencji do oszczędzania. Przekroczenia te nie zagrażają bezpieczeństwu Banku, a nadwyżka środków lokowana jest w bezpieczne papiery wartościowe.

Na dzień 31.12.2016 r. obserwuje się poprawę jakości portfela kredytowego; udział kredytów zagrożonych w obliżu ogółem wyniósł 4,5%.

Na ryzyko kredytowe Bank tworzy wymóg kapitałowy w ramach filaru I, natomiast nie ma obowiązku tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego w ramach filaru II.

Sprawozdania z zarządzania ryzykiem kredytowym omawiane są na posiedzeniach Zarządu i Rady Nadzorczej, zaś na bieżąco Zarząd podejmuje działania w celu ograniczenia tego ryzyka.

9.2. Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań na bazie bieżącej, zdolność do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych ograniczających dostęp do źródeł finansowania.

Zarządzając ryzykiem płynności Bank:

- 1) utrzymuje odpowiednią nadwyżkę aktywów płynnych w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z płynnością;
- 2) analizuje ryzyko płynności w powiązaniu z innymi ryzykami występującymi w Banku;
- 3) określa dostępność finansowania w okresach kryzysowych;
- 4) identyfikuje kluczowe zobowiązania w celu ich wykonania w określonym terminie;
- 5) zarządza wypływami płatniczymi kluczowych klientów;
- 6) zarządza terminami swoich wypływów zgodnie z celami płynności śróddziennej.

Bank zarządza i limituje w zakresie informacji zarządczej:

- 1) nadzorcze miary płynności, LCR,
- 2) analizę nadwyżki płynności,
- 3) lukę płynności,
- 4) koncentrację depozytów wg typu deponenta i stabilności środków,
- 5) analizę koncentracji depozytów,
- 6) zrywalność i wcześniejsze spłaty kredytów,

- 7) wskaźniki określające tolerancję na ryzyko: wskaźniki wczesnego ostrzegania,
wewnętrzne wskaźniki pomiaru płynności,
- 8) strukturę należności i zobowiązań Banku,
9) analizę przepływu środków pieniężnych,
10) scenariusze sytuacji kryzysowej,
11) analizę udzielonych zobowiązań pozabilansowych,
12) testy warunków skrajnych i odwróconych,
13) plany awaryjne.

W Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach w celu optymalizacji poziomu utrzymywanej gotówki w kasach, skarbcu i bankomatach ustalono Uchwałą Zarządu obowiązującą w Banku limity gotówki.

Wewnętrzne limity i wskaźniki stosowane w celu ograniczenia ryzyka płynności analizowane zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem płynności w MBS w Łomiankach” omawiane są na posiedzeniach Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Podstawowe wskaźniki płynności Banku określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 prezentuje poniższa tabela.

	Limit	12.2015	12.2016
1. LCR - od 09.2016 LCR2	min 1	1,84	2,29
2. Nadzorcze miary płynności			
M1	min 0	34 607	90 346
M2	min 1	1,78	4,18
M3	min 1	1,64	1,21
M4	min 1	1,22	1,42

W Banku głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku.

Polityka oferowanych stóp procentowych, jak również prowizji i opłat dotyczących zarówno pasywów jak i aktywów jest podyktowana aktualną sytuacją płynnościową Banku. Bank przed podjęciem decyzji dotyczących kształtowania się oprocentowania depozytów i kredytów oraz prowizji i opłat, analizuje sytuację płynnościową Banku oraz działania podejmowane przez konkurencję.

Bank nie miał obowiązku tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka płynności.

9.3. Ryzyko stopy procentowe

Polega na zminimalizowaniu ryzyka niekorzystnej zmiany wyniku finansowego Banku lub wielkości kapitału Banku, która powstaje na skutek:

- odmiennego sposobu uzależnienia oprocentowania aktywów banku i finansujących ich pasywów od stawek rynkowych (ryzyko niedopasowania),
- zmian rynkowych stóp procentowych, które mają wpływ na wartość godziwą otwartych pozycji Banku (ryzyko zmienności stóp procentowych).

W zakresie ryzyka stopy procentowej prowadzone były analizy w zakresie:

- ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania,

- ryzyka bazowego,
  - badania elastyczności stóp procentowych (metoda wrażliwości stóp procentowych).
- Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach w zakresie ryzyka stopy procentowej wprowadził i analizuje następujące limity:
- limit maksymalnej wartości względnego współczynnika luki,
  - limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego,
  - limit rozpiętości odsetkowej.

Na dzień 31.12.2016 roku limity dotyczące ryzyka stopy procentowej kształtowały się na prawidłowym poziomie. W 2016 roku Bank nie był zobligowany do tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka stopy procentowej.

9.4. Ryzyko operacyjne w tym IT

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku polega na:

1. Identyfikacji i ewidencjonowaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego,
2. Pomiarze i ocenie ryzyka,
3. Monitorowaniu ryzyka,
4. Raportowaniu,
5. Kontroli poziomu ryzyka i działaniom zapobiegającym.

W zakresie ryzyka operacyjnego na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank posiadał bazę zdarzeń odbiegających od przyjętych norm. Dla ww. zdarzeń określono stratę potencjalną lub faktycznie poniesioną przez Bank, obliczono prawdopodobieństwo wystąpienia danego zdarzenia. Z podanych danych zostały wykonane mapy ryzyka operacyjnego.

W 2016 r. w bazie ryzyka operacyjnego odnotowano straty rzeczywiste na łączną kwotę 57.904,31 zł, które była następstwem wystąpienia 102 zdarzeń.

Najwyższa strata w kwocie 48.381,17 zł dotyczyła obciążenia wyniku finansowego Banku wpłatą obowiązkową zgodnie z Uchwałą nr 308/DGD/2016 Zarządu BFG z dnia 28.10.2016 r. na rzecz BFG., która związana była z ogłoszeniem upadłości Banku Spółdzielczego w Nadarzynie.

Straty potencjalne wyniosły 333.776,76 zł i głównie dotyczyły zwolnień lekarskich i przerwy w dostawie prądu. W III kwartale wystąpiła próba wyłudzenia środków klienta Banku (kwota 42.100 zł).

Przeprowadzono również samooceny w następujących obszarach: ludzie, procesy i systemy, zdarzenia wewnętrzne, zdarzenia zewnętrzne oraz wyznaczono wskaźniki KRI (kluczowe wskaźniki ryzyka), które podlegają bieżącemu monitorowaniu.

Wymóg kapitałowy obliczony metodą podstawowego wskaźnika - BIA z tytułu ryzyka operacyjnego (uwzględniając lata 2013-2015), wyniósł 2 368 tys. zł. i był o 68 tys. zł. wyższy od obowiązującego w 2015 roku.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym w ocenie Zarządu był adekwatny do skali i profilu działania Banku.

9.5. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest:

- dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, wsparcie informatyczne, szkolenia i kontrolę ich przestrzegania,
- ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz standardów rynkowych w tym etycznych.

W wyniku procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności stwierdza się, że ryzyko braku zgodności jest ryzykiem nieistotnym.

9.6. Ryzyko kapitałowe

Strategia kapitałowa Banku zmierza do utrzymywania takiego poziomu kapitału, który zapewnia kontynuację działania Banku. Zasadniczym celem kapitałowym jest sukcesywne zwiększanie funduszy własnych, zapewniając utrzymywanie ich na poziomie zgodnym z wymogami przepisów prawa, a także zabezpieczającym zidentyfikowane ryzyka istotne, występujące w działalności Banku. Bank, co miesiąc wylicza łączną kwotę ekspozycji na ryzyka zaliczane do Filaru I oraz współczynniki kapitałowe dla kapitału podstawowego Tier1, kapitału Tier1 i łącznego kapitału (kapitał wymagany). Kwartalnie odbywa się wewnętrzny proces oceny ryzyka Banku pod kątem adekwatności kapitału wewnętrznego mający na celu ustalenie dodatkowych wymogów kapitałowych zgodnie z profilem ryzyka Banku (Filar II).

Fundusze własne Banku na dzień 31.12.2016 r. wynosiły 30.686 tys. zł.

Suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie na dzień 31.12.2016 r. była niższa od sumy funduszy własnych i dodatkowych pozycji bilansu banku określonych przez KNF i wyniosła 18 017 tys. zł.

Suma wymogów kapitałowych obejmowała: - wymóg z tytułu ryzyka kredytowego 15 648 tys. zł,
- wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego 2 368 tys. zł.

W 2016 roku banki zgodnie z Rozporządzeniem CRR zobowiązane były spełniać minimalne wymogi dotyczące współczynników kapitałowych: - kapitału podstawowego Tier 1 – na poziomie 4,5 proc.
- kapitału Tier 1 – na poziomie 6 proc.
- łączny współczynnik kapitałowy – na poziomie 8 proc.

Na 31.12.2016 r. współczynniki kapitałowe MBS łomianki przewyższały wymagany minimalny poziom i wynosiły:

- kapitału podstawowego Tier 1	- 10,23 proc.
- kapitału Tier 1	- 11,14 proc.
- łączny współczynnik kapitałowy	- 13,63 proc..

Zgodnie z zaleceniem KNF na 2016 rok łączny współczynnik kapitałowy powinien być utrzymywany na poziomie co najmniej 13,25%. W MBS łomianki na dzień 31.12.2016 r. łączny współczynnik kapitałowy przewyższał ten poziom o 0,38 pp. i kształtował się na poziomie 13,63%.

W ramach Filaru III (Dyscyplina Rynkowa) Bank ujawnił informacje na temat profilu ryzyka, poziomu kapitału itd. zgodnie z Uchwałą nr 385/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. z późniejszymi zmianami w 30 dni po Zebraniu Przedstawicieli, które odbyło się 09.06.2016 r.

9.7. Ryzyko wyniku finansowego

Ryzyko wyniku finansowego określono jako ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Wynik finansowy, który stanowi główne źródło wzrostu funduszy własnych Banku w 2016 roku zasilił je kwotą 1 185 tys. zł, a w 2017 roku planowane jest zasilenie funduszu zasobowego kwotą 1 651 tys. zł.

Bank w ocenie istotności ryzyka wyniku finansowego dla potrzeb wyznaczania kapitału wewnętrznego, dokonuje analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy. W 2016 roku planowany wynik finansowy został zrealizowany w 104,3 proc.

VIII. INWESTYCJE W TECHNOLOGIE INFORMATYCZNE ORAZ ROZWÓJ USŁUG BANKOWYCH

W 2016 roku do najważniejszych inwestycji związanych z obszarem informatyzacji Banku należy zaliczyć:

- 1) wdrożenie systemu Ognivo 2, który umożliwia bezpieczną i szybką komunikację online pomiędzy bankami a innymi podmiotami uprawnionymi do uzyskiwania informacji objętych tajemnicą bankową,
- 2) wdrożenie nowej funkcjonalności w bankowości elektronicznej – program Rodzina 500+,
- 3) wdrożenie nowej funkcjonalności w bankowości elektronicznej – młynek płynnościowy,
- 4) wdrożenie nowej funkcjonalności w systemie podstawowym EuroBankNet Plus – automatyzacja rachunków powierniczych,
- 5) wdrożenie nowego formatu rozliczeń międzybankowych - Elixir - OK,
- 6) wprowadzenie nowej funkcjonalności w systemie EuroBnkNet Plus:
  - JPK_VAT Jednolity Plik Kontrolny,
  - BIK Klient indywidualny BIS,
  - automatyczne uzupełnienie kodu BIC,
- 7) wprowadzenie nowej funkcjonalności w usługach internetowych
  - współpraca z kartami zdrapkami w usłudze eCorponet,
  - ustawienia godziny granicznej dla rozrachunków wysokokwotowych SORBNET w usłudze eCorponet,
  - poprawki bezpieczeństwa w usługach eBanknet i eCorponet,
- 8) uruchomienie platformy e-learningowej „Szkolenia MBS”,
- 9) rozpoczęto prace związane z przeniesieniem centrum zapasowego do innej lokalizacji,
- 10) rozpoczęto prace związane z przyłączeniem do sieci światłowodowej w celu zwiększenia przepustowości i szybkości łącza,
- 11) wzmocniono system monitoringu serwerowni głównej.

Podstawowy system bankowy jak i systemy pomocnicze działały w 2016 roku stabilnie i zapewniały nieprzerwany dostęp do oferowanych przez Bank usług.

IX. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU

Misją Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach – zgodnie ze Strategią działania na lata 2015 – 2019, jest *świadczenie kompleksowych, nowoczesnych, profesjonalnych i bezpiecznych usług bankowych, dostosowanych do potrzeb klienta.*

W dniu 31 grudnia 2015r. Bank przystąpił do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i będzie trwale działał w tych strukturach i jednocześnie podejmował działania zmierzające do umocnienia swojej pozycji w tym systemie.

Bank będzie podejmował działania, poprzez właściwe zarządzanie ryzykiem braku zgodności, mające na celu dostosowanie do zmian prawnych i regulacyjnych wynikających z implementacji nowych przepisów dotyczących wdrożenia Dyrektywy UE nr 36/2013 (CRD IV) i Rozporządzenia UE nr 575/2013 (CRR), a także dyrektywy BRR i powiązanych z nimi przepisów do porządku prawnego w Polsce.

Wyzwaniem dla Banku będzie również dostosowanie się do Dyrektywy Parlamentu i Rady Europejskiej PSD2, zmieniającej w sposób diametralny zasady świadczenia usług płatniczych.

W obliczu silnej konkurencji na rynku usług bankowych, Bank będzie podejmował działania, mające na celu utrzymania obecnych klientów, jak i pozyskanie klientów nowych, głównie poprzez polecenia obecnych zadowolonych klientów oraz pośredników kredytowych.

Wolumen sprzedaży będzie zwiększany z jednej strony poprzez pozyskiwanie nowych klientów na produkty bankowe, jak również poprzez doprojektowanie obecnych klientów.

Bank będzie intensyfikował własne działania marketingowe i jednocześnie będzie uczestniczył w kampaniach reklamowych Banku Zrzeszającego, promujących bankowość spółdzielczą.

Główny cel strategiczny Banku to - *wzmocnienie pozycji rynkowej i zwiększanie skali działania Banku poprzez wykorzystanie wysokiej atrakcyjności terenu działania, wzrost aktywności handlowej oraz wdrożenie nowych technologii teleinformatycznych.*

Zarząd Banku będzie intensyfikował działania mające na celu:

- zapewnienie bezpieczeństwa środków pieniężnych zgromadzonych w naszym Banku oraz dostosowanie oferty do potrzeb naszych klientów,
- poprawę jakości portfela kredytowego,
- doskonalenie organizacji pracy i zarządzania kadrami poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników i kadry kierowniczej, weryfikacja stosowanych regulacji wewnętrznych i ich wdrażanie do bieżącej pracy Banku,
- utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności.
- minimalizowanie poszczególnych ryzyk, na które narażony jest Bank poprzez właściwe zarządzanie tymi ryzykami oraz przestrzeganie norm ostrożnościowych Komisji Nadzoru Finansowego oraz wymogów narzuconych przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.,
- wspieranie w formie sponsoringu miejscowych organizacji i stowarzyszeń działających dla lokalnej społeczności,
- utrzymywanie funduszy własnych na poziomie zapewniającym bezpieczne działanie i pokrycie wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk,
- dbanie o dobry wizerunek Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach w środowisku lokalnym,

- wdrażanie najnowszych technologii teleinformatycznych, przy jednoczesnym zapewnieniu maksymalnego cyberbezpieczeństwa,
- doskonalenie bankowości elektronicznej,
- doskonalenie i uatrakcyjnianie oferty produktowej dla swoich klientów korzystając w pełni z możliwości tworzonych przez Grupę BPS oraz Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego.

Konsekwencja w w/w działaniach skutkować będzie zrównoważonym rozwojem Banku i pełną realizacją jego misji.

X. ZAKOŃCZENIE

W nawiązaniu do art. 49 Ustawy o rachunkowości informujemy, że:

1. w roku obrotowym, a także po jego zakończeniu do dnia zatwierdzenia sprawozdania nie wystąpiły zdarzenia istotnie wpływające na działalność Banku,
2. przewidywany rozwój opisano na stronie 32 i 33,
3. Bank nie poniósł nakładów w dziedzinie badań i rozwoju,
4. aktualną sytuację finansową opisano na stronie od 10 do 23,
5. nie wystąpiło nabycie udziałów (akcji) własnych,
6. ryzyka bankowe opisano na stronie od 26 do 31,

Prezentowane sprawozdanie stanowi syntetyczną informację Zarządu Banku z działalności Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach za 2016 rok. Prezentowane dane finansowe znajdują odzwierciedlenie w księgach rachunkowych Banku.

Oświadczenie

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach, roczne sprawozdanie finansowe Banku obejmujące okres od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi Bank zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach oraz osiągnięty przez Bank wynik finansowy. Ponadto Zarząd Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach oświadcza, iż roczne sprawozdanie Zarządu z działalności zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć, a także sytuacji (wraz z opisem podstawowych ryzyk i zagrożeń) Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach w 2016 roku.

Podpisy Członków Zarządu:

Prezes Zarządu: Halina Choróś

Prezes Zarządu

Halina Choróś

Wiceprezes Zarządu: Marek Kałuski

Wiceprezes Zarządu

Marek Kałuski

Wiceprezes Zarządu: Artur Sosnowski

Wiceprezes Zarządu

Artur Sosnowski

Wiceprezes Zarządu: Anna Socha

Wiceprezes Zarządu

Anna Socha